

A középkori magyar királyság megteremtésének összefoglalása

1. Előzmények

- **Honfoglalás (895):** Árpád vezetésével a magyarok elfoglalták a Kárpát-medencét.
- **Pozsonyi csata (907):** A magyarok legyőzték a bajorokat, megszilárdítva uralmukat.
- **Kalandozások:** Zsákmányszerző hadjáratok Nyugat- és Dél-Európába.
- **Végeszakad a kalandozásoknak:**
  - **Merseburgi csata (933)** és **Augsburgi csata (955)** – német győzelmek a magyarok felett.
  - **I. Ottó császár (962)** létrehozza a Német-római Császárságot.
  - **970 után** a magyarok katonai fölénye megszűnik.

2. Géza fejedelem (972–997) uralkodása

- **Célja:** Központosított hatalom kiépítése, nyugati keresztény minták átvétele.
- **Lépései:**
  - Keresztény térítők behívása, megkeresztelkedése.
  - Pannonhalmi bencés apátság alapítása.
  - Diplomáciai házasságok (fia, Vajk – későbbi István – felesége Gizella, bajor hercegnő).

3. I. (Szent) István hatalomra jutása és uralkodása (1000–1038)

- **997:** Géza halála után István öröklí a hatalmat a **primogenitúra elve** alapján.
- **Küzdelem a trónért:**
  - Koppány (szeniorátus elve alapján) szembeszáll Istvánnal → legyőzik.
  - Erdélyi Gyula és Ajtony szintén ellenálltak → legyőzésük után István megszilárdítja hatalmát.
- **1000/1001:** Pápai koronázás, István az első magyar király.

4. Államszervezet kiépítése

- **Királyi birtokrendszer:** A levertek földjei az uralkodó birtokába kerültek (az ország 2/3-a).
- **Közigazgatás:**
  - **50 vármegye** létrehozása.
  - **Megyéispánok:** Adószedés, bíraskodás, katonai irányítás.
  - **Várispánok:** A királyi várak élén álltak.

5. Keresztény egyházszervezet kialakítása

- **Püspökségek alapítása (10 db), érsekségek:** Esztergom és Kalocsa.
- **Egyházi támogatások:**
  - Tizedfizetés bevezetése (a termés 1/10-e az egyházné).
  - Templomépítés kötelezővé tétele (minden 10 falunak egy templom).
- **Keresztény törvények:** Bőjt kötelező, vasárnapi munka tilalma stb.
- **Bencés apátságok alapítása** (pl. Pécsvárad, Bakonybél, Zalavár).

6. Az ország irányítása

- **Királyi tanács:** Tagjai az érsekek, püspökök, megyéispánok és a nádori ispán (királyi helyettes).

7. István törvénykönyvei

- Magántulajdon védelme, egyházszervezet szabályozása, büntető törvények.

8. Trónutódlás és öröksége

- **Imre herceg (trónörökös) halála (1031)** → István rokonát, **Vazult** megvakíttatja.
- **Orseolo Pétert jelöli ki utódjának** → halála után trónharcok kezdődnek.
- **I. (Szent) László (1083)** szentté avatja Istvánt, Imrét és Gellért püspököt.

Összegzés

I. István megszilárdította a magyar államot, bevezette a kereszténységet és kiépítette az államszervezetet. Az általa lefektetett alapok biztosították a magyar királyság fennmaradását.

